

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Szerkesztő: SIMON-ház Kuna József az
kereskedővel szemben.

HIRDETÉNYEK.

Előzetes pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap sorsolási részét illető
minden borsolmányok ide intézendők.

Hármasfajta levelek csak ismert közérdekű
fogadatoknak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Helyben hához hordva vagy vidéki?

postán küldve

Egész évre	10 frt	—	kr.
Félévre	5 frt	—	kr.
Negyedévre	2 frt	50	kr.
Egy órára	1 frt	—	kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábsorú egyeztetés beiktatásáért 50k
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitólár 4 hasábsorú betűtörzst 20 kr
Hirdetést vagy reklámot magába foglaló
ajánlatok sora 50 krajczár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Szerda Február 12.

30. szám

Penzügyeink alakulása.

Egykor érdemül hozták fel Olaszország javára azt, hogy a valuta rendezése végett az örösi adóhoz nyult, megadóztatta az ország lakosait úgy, hogy a terhet alig volt képes birni a nép; míg azután a valuta rendezésével megszabadult nagyobb terheitől és erőteljesen fejlődött pénzügyileg.

A valuta rendezése a mi kormányunknak is kedvez eszméje.

Az azonban lehetséges-e? — vajjon elő van-e már készítve egy a talaj, hogy a termés biztosra vehető s a termelő meg fogja-e kapni munkája eredményét a várak és reméltek szerint?

Első sorban tehát a pénzügyminiszteri tárca veendő komoly figyelemre.

Amióta Tisza Kálmán a tulköltekezésekben megboldogult miniszteriumoknak komolyan kötelességükre tette a takarékoskodást és maga is a pénzügyminiszteri székbe ült, hogy hirdetett igéit megvalósítsa, a magyar pénzügy szemlátomást javulásnak indult.

Az első komoly lépést Szapáry pénzügyminiszter tette ugyan, ki a költség-előirányzatot megszabadította a napszamosok adójától, ettől a papirongytól, mely a költségvetésen folytonosan ott éktelenkedett, anélkül, hogy a bonus odor lucri elvén csak legkisebbet is segített volna.

A magyar kormány folytonos berupázásai erősen megterheltek az országot, he el kellett következni, egy időnek, amikor a beruházás már gyümölcsözni is kezd; a beépített tőkének nem volt szabad holtan maradni.

Ez a gyümölcsözés már kezdetét vette.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter az államadósságok konvertálását megkezdhetette, a regale megváltást eszközölte, s az állam javára nagyobb kon-

cepziója pénzügyi dolgokat foganatosíthat.

Már magában az, hogy a pénzügyzeteknek, ha azok iparvállalatok támogatására segédkezett nyújtanak, kedvezményt helyez kilátásba, arról tesz bizonyosságot, hogy elérkezett az idő, amikor a pénzügyminiszterium nemcsak az adóbeszedésre és a behajtott pénzek elköltésére vállalkozik, hanem hóna alá nyul az iparnak és a kereskedelemnek, hogy a bevett tőkét bent az államban hasznosítsa.

Amikor a pénzügy megengedi az ilyen vállalkozásokat is, akkor már a helyzet jobbra fordulásáról is elmélkedhetünk, akkor az nem adóprés csupán, hanem pénzügyi eszmék megvalósításán gondolkodó közeg, a pénz maga is gondolkodni kezd és tervszerűen illeszkedik Magyarország közgazdaszatába.

Igy érthető meg a Corr. de Pesth. „Állami pénzügyeink 1889-ben“ című cikke, melyben azt terjeszti elő, hogy 1889-ki mérleg 21 millió forinttal kedvezőbb az 1888-iknál.

Midőn Wekerle pénzügyminiszter be-terjesztette az 1890. évre szóló budgetet, melynek utolsó tételét ép most tárgyalja a képviselőház, azzal a nagy közönség ite ete alá bocsátotta Tisza Kálmán pénzügyéségét. Most, midőn az 1889. év utolsó negyedéről az államháztartási kimutatást közölteti a lapok által, amaz ítéletnek megokolását nyújtja a bíráló közvéleménynek.

E megokolás pedig ép oly alapos és meggyőző, mint a mely kedvező, általános megnyugvást, sőt lelkes örömet keltő volt az ítélet. Ez utóbbi azt jelentette ki, hogy az államháztartásban helyreállt az egyensúly és az 1890-re szóló költségvetést figyelemre méltó hiány nélkül lehet előirányozni, megszavazni és szentesíteni,

Az 1889. év IV. negyedéről közölt kimutatás és ennek kapcsán az 1889-iki ál-

lamháztartást felőlelő végeredmény pedig világos, ékesen szóló, mindenkit alaposan felvilágosító s meggyőző számokkal bizonyítja, mily biztos alapokra volt fektetve amaz kedvező ítélet, mily államférfi bölcsességgel inspirálta Tisza Kálmánt, midőn harmad éve prognosztikálni merete az immár szerencsésen elért eredményt, mily ernyedetlen buzgalommal s erélylyel látott a munkához, mely lángeszűen megtalálta az óriási műhöz épen a legkiválóbb s egyuttal legbevalóbb főmunkatársat, ki nek azután teljes lelki nyugalommal átengedhetette a mű önálló folytatását és betetőzését.

Huszonegy millió forinttal kedvezőbb az 1889-iki mérleg az 1888-iknál, de még az 1889-iki előirányzattal szemben is milliókkal kedvezőbb. Előirányozva volt ugyanis 6,141,158 forintnyi hiány, a tényleges hiány pedig csak 4,410,863 forintot tesz, de még ez is lényegesen apadni fog a végleges elszámolás alatt. Továbbá tekintetbe veendő, hogy 13.1 millió frt mint bevétel az eladandó járadékokból volt előirányozva, melyek eladása azonban a konverzión folytán elmaradt; ezenfelül 2 millió forintnál többet tesz ki azon összeg, melyvel kevesebb jött be az államjavak eladása után előirányzott cím alatt. Az ilyen, jövedelemnek nevezett, de igazán, tiszta jövedelmet nem képező bevételek elmaradása, illetőleg összkökenése azt bizonyítja, hogy ugyanannyival gyarapodtak a földi tényleges jövedelmek.

Ily alapon bátran lehet egyensúlyban álló költségvetést terjeszteni a törvényhozás elé; bátran lehet személni, mly behatoló reformokat készítenek elő a miniszter kollegák, élükön a lángeszű Szilágyi Dezső. Költségek lesznek e reformok, kétségen kívül, nagyon költségesek, de nem kell agódnunk! Nem szabad rohamosan haladnunk, hanem lassan, fokozatosan, de szakadatlanul mindaddig, míg Magyarország a modern államok

legelső sorában diszeleghet és a reformokba fektetett tőkék már gyümölcsöznek és nemcsak a haza erkölcsi súlyát emelik, de jövedelmeit is hatalmasan szaporítják.

Országgyűlés.

Budapest, február 11.

A képviselőház mai ülése elején Wekerle pénzügyminiszter két előterjesztést tett.

Ezután Szalay Imre tartá polemikus zárbeszédét a földművelésügyi költségvetés fölött. A borsgyártás elültését célzó határozati javaslatának elfogadását kéri. Gr. Szapáry miniszter rövid válasza után a ház nagy többséggel mellőzte Szalay határozati javaslatát. Erre a ház megkezdte a részletes tárgyalást, melynek során az állami erők címénél Bornemisza István hívta fel a kormány figyelmét az erlővidékek viszonyaira, főképp a fenyevesek pusztulására. Bernáth Dezső eskélynek tartja az erdőművelés előirányzat összeget, Gr. Szapáry rövid észrevételei után a tétel megszavaztatott. Az állami lőtenyész-intézeteknél Almásy Géza szólalt fel, kérve a minisztert, hogy az állami méneket a lőtenyészés érdekében lehetőleg szaporítsa, majd a megyei lőtenyésző bizottságokról szólva, ezek mindenütt megalakításának, hatáskörük megállapításának szükségét hangoztató közbeszédet követően. — Hevesy Benedek, Isaák Dezső és a földmiv. miniszter felszólalása után a tétel megszavaztatott.

Az állategészségügyről Petrich Ferenc, a gazdasági tanintézetek címénél Perlaaky Elek szólalt fel, ki a földmives iskolák reorganizációját mondá szükségesnek s a kitűnő kisebb birtokok jutalmazását a hasznos verseny szempontjából igen üdvönlék. Ugyane címénél Ugron Gábor is hallatá szavát, Kecskemétre földmives iskolát kívánva. Gróf Szapáry miniszter a földmives iskolák átalakítását helyezi kilátásba, kedvezően szól a kecskeméti iskolák kilátásairól, ki-vált, ha a város bizonyos számú alapítványokat is teuni hajlandó lesz. A miniszter utalt arra is, hogy mintegy 20 község kért földmives iskolát a kormánytól.

Az állattenyésztés és tejgazdaságnál Bernáth Dezső, a vízi munkálatoknál Tisza István szól, ki a ház által közbeszéd-

és neje iránti szerelmét, s tizi, kergeti őt magát is a bűnös ösvényen végig.

Sikerült alak még a Revényi alakja, ez az ellenállhatlan nőbódító, kiről barátai abban a véleményben vannak, hogy annyi neki egy nőt meghódítani, mint egy narancsot kivenni a sárga héjából.

Egyébiránt egyik hibája a regénynek, hogy főrangú körökről egyoldalúan sötét képet nyújt, mintha a fényes név, — az elegancia csupa lelkiismeretlentlenségét, romlott sziveket, titkos bűnök fedezne.

De a hibák dacára, a szerzője semmiestre nem érdemli meg, hogy elolvasás nélkül bánjon el vele a kritika. Annál kevésbé mert a regény egyike az érdekes olvasmányoknak, s ha szerzője nem is meglepő je-nység, de irodalmunknak mindenesetre elismerést és buzdítást érdemel tehetőség munkása, kitől még sok jó regényt várhatunk s a kinek tehetsége, fejlődése elé érdekek nézhetünk.

Vértési Gyula.

A betyár szeretője.

— Elbeszélés. —

Irta: Péter Gábor.

Éppen két teljes órája már, mióta tekintes nemes nemzeti és vitelző Várady Péter ur, — nemes Biharvármegye főszolgabírája Mihály mesterrel veszekszik, hogy igazítsa már meg azt a kompkötelet, mert bizony ma sem lehet a tulsó partra átvergődni, annyi időt el szuszog!

Pedig Mihály mester — népies nevén a „siket révész“ — dolgozik ám rajta emberül.

Az a fatálitás esett meg vele, hogy a megáradt folyam elég embertelen volt a kompkötelet elszakítani, a miből aztán az következett, hogy a kompot, a mindenféle fajtájú teherrel együtt alig sikerült a harmadik határnál kifogni, ezert szerencse, hogy a hullám fel nem fordította. De hát okos embernek mester a reve. Azért hívják Mihály mestert

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

„A bűnös ösvényen.“

(Regény egy kötetben, R. P. O-tól.)

Nincs is annál könnyebb a világ, mint hogy kezébe vessz az ember például egy regényt, melyről tudja, hogy az először egy vidéki lap tárczájában jelent meg, azután legjobb esetben három lapot elolvasva belőle, megírni, hogy: „A megjelent regény a tárcsaregények szokott chablonjából való, néhol-néhol felcsillan benne valami eredetiség, de egészen véve a középzszerűség színvonalán nem emelkedik fölül.“

Oh, nincs ennél könnyebb dolog a világon. És milyen ambiciót űnhet az ilyen úgynevezett bírálat abba a szegény írőba, a ki műgonddal, legjobb tehetségét latba vetve írta meg azt a regényt melyben, ha komolyan foglalkoznának vele, esetleg sok szép dolgot, sok középzszerűsége felüit találhatnának.

De hát hiába, ez már megszokott dolog, hogy kevésbbé ismert neví írőkkel szemben két három soros chablonbírálatokat alkalmaz-zanak.

Pedig ez nem jól van így. Mert a bírálatnak nem lehet földata az, hogy elolvasás nélkül dorongoljon agyon egy pár frázissal egy-egy irodalmi művet; hanem igenis az, hogy foglalkozzék vele tárgyiasan, komolyan s érvekkel mutassa ki, ha valóban mitsem ér a munka, a fejlődő tehetséget pedig oktassa, tanítsa.

Nem állunk még ott, hogy a toll közép-szerű munkásait egyszerűen elkergethessük az irodalom csarnokából.

Körülbelül R. P. O.-nak „A bűnös ösvényen“ című regényével is úgy tettek, a mint jeleztük. Pedig maga ajánv sem egészen

ismeretlen; regények, novellák, szindarabok szerzőjeként szokott szerepelni ez a három betű, mely alatt tulajdonképp egy katonatiszt lappang.

Egy tiszt, egy katona ember, a ki ír, már magának ennek a ténynek, hogy kardforgató ember forgatja a tollat s foglalkozik az irodalommal, a saját részéről több elismerést, több biztatást kellett volna kiérdemelnie.

A regény meséje a magyar társadalmi és pedig a főrangú társadalmi életből van merítve, s e társadalmi kör szokásának, e kör emberei gondolkodásmódjának, nézeteinek nem egy helyen találó rajzát adja.

A szép Roxane az operabáz első énekes-nője, kit már anyjának beszenyvezett multja is és ettől öröklött hajlamai, vére, mások meg rontására predestinálnak, szerelmével behálózza elébb Kéry gróft, kinek családi boldogságát teljesen tönkre is teszi s szerető nejét pedig a halálba kergeti, azután pedig Pelérdi képirót bílneseli magához, de később, midőn Kéry gróf házasságot ígér neki, a művészt is ott hagyja és a gróf nejevé lesz s a bűnös ösvényen melyre vez-tte, végig is vezeti egészen, tönkreteszti anyagilag és erkölcsileg s mindezért még hűséges, hitvesi szerelmével sem kárpótolja, mert az időközben a fővárosba visszatért Pelérdivel újra viszonyt akar kezdeni — a férj ekkor egy örült rohamában megfojtja a bűnös szép asszonyt.

Igy éri utól a szép Roxanét a végzet-szerű fátum épen annak keze által a kit ő tett tönkre. Pelérdit pedig, a szép szírné má-sik áldozatát, a bűnös ösvényről letériti egy gyöngéd leányka, a szép René Paula szerelme ki a fiatal festőt kiabrandítja vésszes szenvedélyből s mentőangyalként megtartja az élet-nek, a boldogságnak.

E gyöngéd, nemeslelkű leány különben a regény egyik legjobban rajzolt alakja. — Csupa gyöngédség, csupa poézis. Különösen érdekes a két nőalaknak ez a szembeállítás.

*) A „Fővárosi Lapok“ból.

kivonat.
ényszék mint
é teszi, hogy
ak és az el-
Scheuer Áb-
Péterné Vá-
szenvedő elle-
ekövetelés és
i ügyében a
területén lévő,
ban fekvő a
n A + 2897.
46 népsorszá-
st 720 forint-
kikiáltási ár-
ennebb megje-
február hó
akor a debre-
erési termében
verésen a meg-
lői is eladatni
k tartoznak az
át vagyis 72
kezdése előtt
az 1881. 60.
folyammal szá-
mber hó 1-én
ügyminiszteri
óvadékképes
kezéshez letenni,
z. 170. §-a ér-
k a bíróságnál
állított szabály-
lgáltatni.
89. évi deczem-
vényszék mint
Nagy Károly
r. tszéki bíró.
Vidéki megrendelések pontosan teljesíthetnek.

léssel fogadott érvek hangoztatása mellett utalt a Szamos szabályozás munkabevételének sokára nem halasztható szükségére.

Ugyancsak a vízmunkálatoknál szórt nagyhangon a vádakat és recriminációkat Papp Elek, ki szerint a „vizjogi” törvényt nem hajtják végre, mert ezt nagy befolyásra egyenként érkei gátolják. Gr. Szapáry miniszter pontonként mutatta ki Papp Elek vádjainak alaptalanágát. Is aák Dezsőnek ugyanitt történt rövid felszólalása után a földmivelési költségvetés részletes tárgyalásba fejeztették s a ház minden tételt változatlanul elfogadott.

Debreczenért és egy ott elhelyezendő királyi tábláért Hajdu-Böszörmény.

Nem pusztán a patriotizmus, nem az érdekek összeköttetése, nem kívülről jövő hatás, hanem a magyar igazságszolgáltatását terelve tett nagy reformjának elfogulatlanul tekintése s általános nemzeti közérdek az, mely a hajdúság legnépesebb városának, Hajdu-Böszörménynek polgárságát a szétszórta királyi táblák egyikének Debreczenben leendő elhelyezése kérdésében folyó február 7-én értekezletre hozta össze.

Mindnyájunk előtt ismeretes azon harez, melyet az országban szétszórta kir. táblák az arra igényt tartó nagyobb városaink között felidéztek; nem akarjuk ez alkalommal bírálgatni a saját érdekeiket előmozdítani törekvő városok jogos vagy jogtalan mozgalmát, már csak azért sem, mert mindenkinél meg van a saját szempontjából a maga több vagy kevesebb igazsága; győzzön a jobb, azt tartjuk, amde látván az általános s minden követ megmozdító aktiót, a legnagyobb igazságunk, a legjogosabb reményeink mellett sem lehetünk télenek azon áramlattal szemben, mely Debreczen mellőztetni óhajta.

Debreczen s a szomszédos megyék törvényhatóságai a saját körükben elkövettek minden lehetőt arra nézve, hogy Magyarország északkeleti vidéke az azon nagy területeket uráló s hazánkunk elvitáztatlanul legnagyobb ósi városában, a tudomány, ipar, kereskedelem egyik gócpontjában, Debreczenben, kir. táblát nyerjen, e mellett azonban szükséges, hogy a nagy társadalom, a polgárok összessége is hallhassa szavát, mondja el igazt ott, hol siket fülekre bizonyára nem talál a közjóért lelkesülő honfiak serege.

Ezen czél lelkésitette Hajdu-Böszörmény intelligens és bírtokos osztályát, midőn e hó 7-én városunk egykori fővárosa dr. Losonczy Álmós ur hazafias felhívására, a város háza nagytermében összejött.

Ez összejövetel megbizonyította azt is, hogy e mindnyájunkat pártkülönség nélkül érdeklő kérdésben tudunk együtt érezni, együtt működni együtt lelkesülni.

A nagytermen zsúfolásig megtöltött 4-5 száz tagból álló értekezletet dr. Losonczy Álmós meleg szavakkal s hévvel üdvözölve és az összejövetel okát röviden előadta: az értekezletet megnyitotta.

Ezt követően, miután a tanácskozás jegyzőkönyvbe vételével Kovács András megbízott, Lengyel Imre nyugalmazott kir. törvényszéki bíró böszörményi nagybirtokos vette

át a szót s hosszas és szép beszédben, érthető s világos szavakkal esetelvén a kir. táblák decentralizációjának nagy horderejű kérdését s azt, hogy ezen ügy mennyiben érdeklő nemcsak Debreczen, nemcsak városukat és a Hajdúságot, de hazánk egész északkeleti részét is, előadván, hogy a magyarság Metropolis: Debreczen mit tett, mennyi áldozatra kész egy oldalról éppen a reá utalt vidék érdekében, hogy a kir. táblák egyikét biztosíthassa, felhívta értekezletet, hogy Debreczenben és széles vidékén megindulóban levő társadalmi mozgalomhoz csatlakozzék.

Beszédét általános lelkesedéssel és éljen zéssel fogadta az értekezlet s a mozgalomhoz leendő csatlakozását egyhangulag kimondta.

A Budapestre menő küldöttség tagjait kijelölte Paksy Károly polgármestert, U. Szabó Mihály volt orsz. képviselőt, ügyvéd Sívóvágy Gábor és Kovács Endre megyei bizottsági tagot. Felhíván mindazokat, kik a küldöttséghez csatlakozni kívánnak, hogy abbéli számdékokat polgármester úrnál bejelenteni sziveskedjenek.

A mindvégig általános érdeklődéssel folyt értekezlet a legjobb siker reményével s a polgárok közötti egyetértés, összetartás és közjóra törekvés éltetésével oszlott szét.

Napi hírek. Meghívás.

A királyi tábla elhelyezésének kérdésében kiküldött 40-es bizottság tagjait kérem, hogy holnap esütörtökön d. u. 5 órakor rövid, de igen fontos értekezletre, a városháza nagytermében mulhatatlanul megjelenni sziveskedjenek.

Debreczen, 1890. febr. 12.

Dr. Medve Kálmán
bizottsági elnök.

— Megyei közgyűlés. Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága holnap közgyűlést tart. —

— A királyi tábla érdekében Budapestre menő nagy küldöttség igen impozánsnak ígérkezik. Az érdeklő vidékek társadalmi minden rétegében képviselve lesz abban és az érdeklő vidék minden nevezetesebb városából vesznek részt abban. — Legujabban Szilágy Somlyó város községe határozta el hétfőn tartott értekezletén, hogy 12 tagú küldöttséget küld a fővárosba; Hajdu Dorog és Hajdu Nánás városok hasonlóképp képviseltetik magukat. A 40-es végrehajtott bizottság tegnap este ülést tartott s több fontos kérdésre nézve végmegállapodásra jutott. Azok a debreczeniek, akik részt akarnak venni a küldöttségben, jelentkezhetnek a „Debreczen”, „Debreczeni Ellenőr” szerkesztőségében, dr. Medve Kálmán és Márk Endre uraknál.

— A Kisfaludy-társaság vasárnap tartja közgyűlését és Kisfaludy Károly születése évfordulóját. Szász Károly alenök megnyitót mondott, Beöthy Zolt tiktári jelentést olvasott fel. Gyulai Pál „B. Kemény Zsigmond

sirjánál” című versét mutatta be s Degré Alajos „Az utolsó juratus” cz. beszélyét olvasta fel. A tetszéssel fogadott felolvasás után Endrői Sándor lépett az emelvényre s „Dialóg” című egy mélyen átértett költeményt olvasott fel meghal nejről. Zichy Antal „Gr. Széchenyi István utazásiról” irt tanulmánya után a pályázatok eredményéről tettek jelentést. A Lukács-díjat (klasszikus dráma átültetése) Csiky Gergely, a Buljovszky díjat (monologra) Abrányi Emil nyerte.

— Ifjúsági közlöny. Megjelent a debreczeni „Hittanszaki önképző társulat” által kiadott „Közlöny” 4 dik száma következő tartalommal: Aristoteles „igazsága” Syrigambustól. A szabad akarat kérdésében (Erasmus és Luther vitája) — u. n. Ima (költemény) Tóth Józseftől. Egy magyar reformátorról Kazay Gyulától. A képviselőt a ker. egyházban Balogh Ferenc 3 tétől. Habakuk profeciáinak ismertetése Bartók Jenő 4 tétől. A smyrai egyház körlevele Polykarp vértanúságáról Dézsi Lajos 4 tétől. Vegyes közlemények.

— Hymen. Tihanyi János helybeli ifjú kereskedő, dr. Tihanyi Sámuel orvos öcsese ma esküszik örök hűségét Nagy Váradon P. Mayer Minka kisasszonynak. Boldogság ki sérje az ifjú pár frigyét. □

— Hajdúvármegye tisztviselőinek nyugdíj intézete megtartotta tisztújító közgyűlését. A kilépett 4 választmányi tag helyébe beavaszottak: Szöllősy János, dr. Varga Géza, Veszprémy Kálmán és Péntes Sándor. Az intézet tőkésének elhelyezésére vonatkozó kamat-lábat 8 százalékról 6 és 1/2 százalékra szállították le. E határozatok — megerősítés végett — felterjesztettek a miniszteriumhoz.

— Halálhíradás. Néhaj polg. Szegedi János élete 77-ik évében, 5 havi, de különösen 2 heti súlyos szenvedés után elhunyt. A megboldogultnak földi részei f. hó 13-án délután 2 órakor, a nagy-hatvan-utcazi 1556. számú háznuktól a ref. nagytemplomban tartandó gyászszertartás után, a hatvan utcazi sírkertben fognak örök nyugalomra letétni. A temetést a „Kegeyet” temetkezési intézet rendezi.

— Az iparegyesületi takarékos és hitelintézet közgyűlése f. hó 9-én tartott meg. A gyűlésen Lengyel Imre igazgatósági tag elnökölt, és 28 részvényes 283 darab részvény képviselőtében volt jelen. Az igazgatóság jelentése egyhangulag tudomásul vétetvén, a részvényeseknek 6% osztalék határozatát ki-fizetett, — mely osztalékot Márczius 1-től kezdve vehetik fel a részvényesek. Az igazgatóságból kilépett Fráter Imre lemondása által megüresedett igazgatósági helyre és egy kilépő igazgatósági tag helyére Váczy János és Vecsey Viktor választottak meg. Az intézet alapitókéje 100,000 frt; tartalék téke 13945 frt 11 kr, kártartalék 7300 frt, pénztár forgalmi növekedés többlet 147,876 frt 32 kr, leszámított váltó többlet 198,682 frt 77 kr, betét növekedés 102793 frt 93 kr, kötvénykölcsön apadás 5142 frt 15 kr, a szokásos üzleti költségek le onása után nyeresemény képen 15,360 frt 14 kr. mutatkozott.

— Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága hétfőn tartotta rendes havi ülését. A z alispáni jelentés szerint jan. havában a közbiztonsági viszonyok jók voltak. Tüzeset egy sem jelentett be. A hasznos házi állatok egészségi állapota javult, a menyinyben a ragadó szaj és körférfás az egész megye területén megszűnt. Újabb fegyelmi

ügy egy merült fel, — ugyanis Uzonyi Péter h-böszörményi tanácsnok ellen hivatali főnöke (Paksy polgármester) ellenében tanusított állítólagos elhanyagolása miatt — fegyelmi vizsgálat indítottatott. Közigazgatási ügy beérkezett 1057 drb. ebből elintéztést nyert 922 drb. közigazgatási bizottsági ügy beérkezett 172 drb. ebből elintéztet 102 drb. A házipénztár bevétele volt készpénzben 4723 frt. 80 kr. kiadása 4338 frt. 21 kr. a maradvány 385 frt. 59 kr. — A t. f. o. r. v. s. jelentése szerint tisztáradult nap volt január hó folyamán 10, borongós 7, ködös 11, eset 4, havazott 3 napon összesen mintegy 35 mm. csapadék. A hőmérő + 7° és 10° közt ingadozott, a hónap közép hőmérséke 0.51° volt. A légsúlymérő 749 és 784 m. m. közt ingadozott. A közegészségi állapot jan. hó folyamán — az influenza járvány miatt — tetemesen rosszabbra fordult. Itt-ott vörheny is mutatkozott. Meghalt jan. hó folyamán 448 egyén, születet 564 gyermek, így a szaporodás 116 fonyi. Rendkívüli halálesett 6 jelentett be, ezek közül 4 öngyilkosság volt. — A kir. pénzügyi igazgató jelentése szerint január hóban egyenes adó címén befolyt 27,338 frt 04/10 kr., hadmentességi díjból pedig 1577 frt 78 kr. — A kir. tanfelügyelő jelentése szerint az iskoláztatás (az iskolákba feljárt gyermekek számát véve alapul) jeles volt: Egyeken, Alsó- és Felső-Józsnán, Földesen, Nádudvaron, Tégláson, Tetétlenen, H.-Nánáson és H. Szoboszlón; jó volt: Csegén, Kabán, P.-Ladányon. Sámsonban és Szovátón; elégséges volt: H.-Böszörményben, H.-Dorogon, Hadházon, M.-Péresen B.-Ujvároson és V.-Péresen. — A kir. mérnök jelentése szerint közmunkaváltás címén 5612 frt 98 kr. folyt be. A közmunka-tartozásokból a vármegye pénztáránál összesen 567 frt leiratott. A törvényhatósági utak jó állapotban voltak.

— A Kókán-ügy. A Kókán sikkasztási ügyében tegnap újra megkezdtek a tárgyalást, mely egész napon át a közönség csekély érdeklődése mellett folyt rendkívül unalmas mederben. A tanúk kihallgatását ma befejezték. Matlekovics szóba sem került. A kihallgatott tanúk mindnyájan vádoltak ellen valottak s kétségeltet, hogy Kókán az egész 42000 forintot elikkasztotta. — Tárgyalást folytatják.

— Ö. T. Helybeli nagykereskedők és gyárosok Stern József és testvére urak a debreczeni önkéntes tűzoltó-egyletet 25 forinttal a lapitó tagjai lettek.

— A jövőndő politikája. A „New-York Herald” a franciaországi viszonyokat gunyolva, többek közt azt mondja, hogy eljövend az idő — sőt párisi humoristák szerint már el is jött — amikor a párisi szerkesztőségek volntariusi néhány francot fognak kapni azért, hogy az időszerűt minisztereket nevelt nyilványtartsák. A politikát leszoritják az új-ság legvégére s körülbelül ilyen hangon fognak ról megemlékezni: „A kamara mai ülésén tíz képviselő szónokolt, az elnök kétötöt kidobott, a visszamaradtok törvényt csináltak.

— Nagy czél. A fiatal német császár nevezetes lépéssel lepte meg népét és a mivel világot az európai államok szövetezését akarja létrehozni a munkáskérdésben. Kabinetit rendeletet intézett Bismarck hercegre, előadván, hogy segíteni kíván a munkások helyzetén, de a nemzetközi verseny

is „mesternek” mert hamar kitalálja a módját valaminek. Igaz, hogy két legényét az elszakadt kötélt úgy fültövön ütötte, hogy azok bizony aligha esznek több kenyert, mert még eddig fel nem bírták őket locsolni, hanem az is igaz, hogy az ő hidegvérűségének köszönhető, hogy a kompon levőkben ennél több kár nem esett.

Kifogták tehát a kompot a harmadik határnál s ugy vontatták fel keserves kilődások között a hórindzsaí révébe, a hol a szerencsétlenség történt s a hol elbeszélésünk kezdődik.

Hanem a kompötelet helyre állítani a víz jelen állásában nem könnyű feladat, s bizony főszoigabiró ur is lármázhat ott a parton, kényelmes uti eszékjában, a mennyi neki tetszik, nem lesz az azzal hamarabb készen, mert ide most nem nagy száj, hanem erős kar kell, az pedig kevés van.

— Eburá fakó! dürmögi a vén révész — ugy szür alatt — a nagyhangú fenyegetésekre, vadászhatás még eleget. Majd fenn hangon osztja parancsait. Pista te! huzd meg azt a kötelet! erősen tartsd! . . . tán félsz, hogy elrántod vele azt a gólyát?

Tudniillik hogy „gólyá n a k” nevezik azt a vízközépen felállított fa alkotványt, melyen a kompötél fut keresztül a tulsó partra. S mintha nem biznék a Pista gyerek erejében egészen mellé megy s nagy mérgesen csavarja a kötelet a csiga körül, mi közben halkan morog a Pista füléhez. „Aztán szógám megmond, hogy mikor a kaszás csillag az ég tetejére ér, készen leszek oda át s ha van félteni való írhatok hát csak hozzátok. A főszoigabiró most megyen, azt meg tudhatod, hogy a melyik lakadalomban ő a násznagy, hát bizony a muzsika szónak kemény magva van, a menyasszony táncot meg a hóhér járja. A megye katonái meg a többi esürhe már oda át vannak s bizony szük lesz ott a világ nektek. Mindég mondtam, hogy vigyázzatok magatokra, most már ha meg főztétek, egyetek is meg! Tudod, hogy én

siket vagyok, vak vagyok; nem hallok, nem látok semmit, megesküszöm egy fohagyomra is, hogy soh'se láttalak benneteket, de nektek is legyen eszetek, ne csak mindég az enyémet kérjétek kölcsön. Siess előre mihelyt átmehetünk, hogy a hir jókor érkezék. Ha én egyszer aztán áthozlak benneteket lesz rá gondom, hogy a kompötél megint megbotmoljon.

Végre tehát a kompötél is elkészült s lassanként át lehetett jutni a tulsó partra, s miután Gyapáros, hová a főszoigabiró ur szándékozott még ide tisztességes távolra van, rá értünk egyről-másról beszélgetni.

Várady Péter főszoigabiró ur igen derék ember java férfi korában, szabályos vonásokkal, melyeket a csinos fekete bajusz és körszakál mindenesetre igen érdekesekké tett. Nem ritka vendége a gyapárosi kastélynak s ha a fámának hitelt lehet adni, közelébb már szorosabb kapesok is fűzik őt a Nádán t e l k i családhoz. Vagyonos ember hírében áll és a mi fő a megyénél meglehetősen tekintélynek örvend s hogy eddig még a diszes alispáni székbe nem ült, az egyenesen csak ő rajta mult, nem akarván onnan az öregebb táblabírókat kiszorítani. Nyílt, egyenes modora, katonás visele miatt becsülte és szerette mindenki; a törvényekben, a közigazgatás terén járassága pedig majdnem járatlanul állt.

Nadántelki Lőrincz, Erdőhát és Gyapáros községekhez tartozó terjedelmes puszták birtokosa, egyike volt azon táblabíróknak, kik a zoldasztalnál épen ugy, mint a megye házán kívül nagy tekintélyben és köztiszteletben állottak, gyapárosi pusztáján lakik a hova már évekkel ezelőtt gyönyörű kastélyt építtetett. Nője korán elhalt s bár két kis leánya — Agnes és Ida maradt, nem nősült meg újra s maga vezette azok nevelését is.

Csakhogy itt már ő is arra az utra tévedt, a hol a régi világ híres emberei oly gyakran és oly nagyokat botlottak. Csak egyiket akarta leányának nevelni, a másikat

pedig mindenáron a gazdaság vezetésére akarta kiképezni s így annak egészen füsnevelést adott sőt törvényesen füsította is.

Az első szülött Agnes volt. Erős, kifejlett izmokkal, tehát ezt nevelte fiúnak. A másik Ida, egészen nőies szépség, finom vonásokkal méltó egy oltárképfestő esetjére. Ezt nevelte leányának. S daczára a különféle s annyira elütő egyéniségnek a két gyermek gyöngyédén szerette egymást.

Agnes nem engedett a férfiaknak semmiben. Megülte bármelyik szilaj lovat; lóhátról elverte a farkast a zombokosban; pisztolyal előtte a feeskét s a fokossal egy tudott báni hogy senki különben. Heteken át a pusztákon barangolt hogy a terjedelmes gazdaságot rendben tartsa, és Lőrincz ur mert teljes megelégedéssel tapasztalta, hogy gazdatisztjeit jobban ránczba tudja szedni mint ő maga és engedte mindezeket megtörténni és sok apró csinait szivesen elnézte s mondhatnók büszke volt leányának ilyenén jó (?) tulajdonaira.

Agnes kisasszonyról igen sajátos hírek is keringtek, a melyek eléggé alkalmasak arra hogy a nősilni vágyó fiatalok ne jöhessen arra a gondolatra miszerint kezét megkerje. Eleinte ugyan megpróbálkozott vele némelyik hanem az ugyan pórult járt!

Felülte lóhátra s meghurcolta árkon bokron keresztül; aztán meg azt követelte tőle hogy az ő főről pisztolyal lövöldözze le a tojást, az persze vonatkozott ilyen vas-tag tréfától, hanem akkor meg azt kívánta tőle, hogy ujjai közt tartson fel egy pénzdarabot ő egy szál golyóval kilővi onnan. Az ilyen feltételek elől aztán megszökött minde-nik kéro.

Lőrincz urnak pedig eszébe sem jutott az ilyenekért leányára haragudni, tetszett az neki nagyon! Hanem aztán a mit emitt amott beszélt a fáma az nem jutott el a gyapárosi kastélyba, pedig azok igen épületes dolgok voltak. Majd hallunk belőle mi is eleget.

(Folyt. köv.)

okozta nehézségek között.

— A császár hogy a német Angliában, B. losan intézzen az illető kérelve: miképpen lehetne és az illető kérelveket korm. Ausztria-Magyarország szerint, azért már meg előzők, Vilmos kir. zése Berliube kívüli szenz politikai vilájalja, taítágt — Ingt

vényeszek má február 1-8 száma veszi házat 1100 f. lőjöt 300 főt né veszi férj. lőjöt ajándé Sándorné Sar ne Király trétt. Papp veszik Balog dodi szántó l és neje Nagy Kovács Zsuzs Ferenc és ne Tóth József vel 800 frtér Zsuzsanna ve Erzsébet fölt

— Hely irt tudósítás m. kir. hon vettek volna 39-ik es. és 15. huszárez

— Cs orvosot sze látereje nag den reggelre tást rendel bizonyos id — „Oh, n asszony — poharat soh

— Haza megérke val. Mária — Bécsből Valéria j é n e k i d sággal fell denblatt” k szony esküv illetes he nem történt az egykor ü zet csalóg yei főispán grófnő. ságbíró leá hgye a g fivére i régebben ny megye a gette a biz százas bizo kijelentve, székhelyét kus pü s püspök te óriási rész József lelk végezte. — mányos táraból 20 Naroda” k a legmélye

— K h a d t e s sereg rend a lotharing 17-ik hadt A boldg á ról újabb t t i k, a szöf osuki hely ták állású Ez azt mt belegyölk k a b á t császár el segéten el viseljenek. érkezett h az általán akarja sz g u s t á gusztá es hagyomán nyakékét. részt fog ból a nya azonáltal herczeg azt tartj — Óri mér óriási hid 40 millió akar meg

nyi Péter
tali fő-
tanu-
niatt —
a tott
rb. ebből
bi bizott-
elintéz-
voit
4338
kr. —
sztaide-
boron-
napon
A hó-
t, a hó-
A lég-
gadozott.
án — az
rosszabb-
átkorott.
szüla-
16 főnyi.
be, ezek
pénz-
szerint
befolyt
hijból pe-
n a fel-
iskolák-
számát
Alsó- és
Égláson,
szlón; jó
Sámson-
Büször-
Pérsen
A kir.
zmunka-
t be. A
pénztár-
vényha-
kasztási
gyalást,
kely ér-
nalmas
befejez-
kiháll-
en val-
z egész
gyalást
dök és
tvére
gyletnek
aw-York
gunyol
eljövend
riut már
tőségek
ak kapni
k neveit
itják az
hangon
ara mai
ök ket-
örvénynt
császár
s a mi-
vetkező-
rdésben.
herceg-
munká-
verseny
endégei
szolga-
nyiben
urok, a
tök is.
a leány
t lehet
látott
minden
itak el-
áboroz-
n szál-
s módja
„hajá-
nti port
ortyázó
A hi-
végzett
adnagya
csületes
„K a r a
gany-
kardjá-
e elhal-
it a fő-
jelenti
k, rend-
rdemke-
kinyo-
s buvó-
s Dugi
et öket
a má-
intéz-
készen
azon-
subor-
bbi pa-

okozta nehézségek miatt a bajok csak
nemzetközi megegyezés után csökkenthetők.
— A császár utasítja tehát a kancellárt,
hogy a német nagykövetség Franciaországban
Angliában, Belgiumban és Svájcban hivata-
losan intezzenek kérdést az iránt, hajlandó-e
az illető kormány érintkezésbe lépni arra
nézve: miként lehetne a munkások szükség-
leteinek és óhajainak eleget tenni. Mihelyt
az illető kormányok elvben beleegyeznek,
Németország értekezletre fogja összehívni az
érdeelt kormányokat. — A császári iratban
Ausztria-Magyarország és Olaszország, hír-
szerint, azért nincs említve, mert ezekkel
már meg előzőleg voltak bizalmas tárgyalá-
sok, Vilmos császár e nevezetes kezdeménye-
zése Berlinben és egész Németországban rend-
kívüli szenzációt okoz, az egész sajtó és
politikai világ csak ezzel foglalkozik és tag-
lalja, találgatja jelentőségét, várható sikerét.
— Ingatlanok forgalma a debr. kir. 1890.
vényzsék miut teleknyvi hatóságnál 1890.
február 1—8-ig. Hegedűs Józsefné Jándi Zsu-
szánna veszi Sipos Zuzsánna Biró Lajosné
házát 1100 frtért. Papp Józsefné Bihari Ju-
liánna veszi Vig Lajosné Dalmi Erzsébet szőlő-
lőjét 300 frtért. Greifeneg Anna Sajó György-
né veszi férje Sajó György tőczsokerti szőlő-
lőjét ajándékosan címén 600 frtért. Balázs
Sándorné Sarkadi Eszter veszi Kéki Lajos és
neje Király Eszter csapó kerti szőlőjét 55
frtért. Papp Ferenc és neje Angyalos Irma
veszik Balogh Mihály neje Ludán Zsuzsa on-
dóli szántó földét 450 frtért. Madarász Lajos
és neje Nagy Juliánna veszik Nagy Istvánné
Kovács Zsuzsánna házát 650 frtért. Posztóczy
Ferenc és neje Schmogeg Terézia veszik öz-
v. Tóth Józsefné Farkas Juliánna házát újföld-
vel 800 frtért. Kovács Péter és neje Nagy
Zsuzsánna veszik öz- Balogh Istvánné Csapó
Erzsébet földét 450 frtért.
— Helyreigazítás. Az őrmesterek báljáról
irt tudósításunkban tévesen állt az, mintha a
m. kir. honvéderőmesterek is, mint tisztelet-
vettek volna részt a mulatságban, melyet a
39-ik cs. és kir. gyalogezred és a cs. és kir.
15. huszárezred őrmesterei rendeztek.
— Csabító gyógyszer. Egy asszony az
orvostól szemvizet kér férje számára, kinek
látéje nagyon meggyöngült. Az orvos min-
den reggelre Ferencpálival való mosoga-
tást rendelt. „Hogy van férje?” — kérdi
bizonyos idő múlva az orvos az asszonytól.
— „Oh, nagyon rosszul”, — sopánkodik az
asszony — „megtette, a mi tőle telt, de a
pothart soha sem bírta száján fölül emelni.”
— Hazai hírek. A király asszony
megérkezése. Erzsébet királyné leányá-
val, Mária Valéria főhercegné-kisasszonyával
— Bécsből Budapestre érkezett. — Mária
Valéria főhercegné esküvő-
jének időpontjáról az oly nagy bizonyos-
sággal fellépő jelentésekkel szemben a „Frem-
denblatt” kijelenti, hogy a főhercegné-kis-
asszony esküvőjének időpontjára vonatkozólag
illetékes helyen még végérvényes határozat
nem történt. — Hollóssy Kornélia
az egykor ünnepeit magyar művésznő, a „nem-
zet csalóánya” Lonovics József csanádme-
gyei főispán neje meghalt. — Uj magyar
grófnő. Majláth Sarolta, az elhunyt or-
szágbíró leánya, ő felsége a királyné udvar-
hőgye a grófi rangot kapta. Az új grófnő
fivérei — mint köz tudomás dolog — már
régebben nyertek grófi rangot. — Szatmár-
megye alispánja közelébb megsür-
gette a megyei székhely ügyében választott
százas bizottság Budapestre való indulását,
kijelentve, hogy lemond állásáról, ha a megye
székhelyét nem teszik át Szatmárra. — Czé-
kus püspök temetése. Az elhunyt
püspök temetése tegnapelőtt ment végbe
óriási részvét mellett. A szertartást Farbaki
József lelkész, a kerület egyházi főjegyzője
végezte. — A király a cseh tudó-
mányos akadémiának magánpénz-
tárából 20.000 frtot adományozott. A „Hlas
Naroda” konstatálja, hogy minden cseh hazafi
a legmélyebb hálával tekint ő felségére.
— Külföldi hírek. A két új német
hadtest. Mint Berlinből tudatják, a had-
sereg rendeleti lapja kabinetrendeletet közöl
a lotharingiai 16-ik és a nyugat poroszországi
17-ik hadtestek újjászervezése tárgyában. —
A bolgár összeesküvés elágazásá-
ról újabb hír érkezett. Mint Szófiából jelen-
tik, a szófiái, viddini, szilvói, sumlai és rus-
csuki helyőrségek parancsnokait megfosztot-
ták állásuktól és másokkal helyettesítették.
Ez azt mutatja, hogy az összeesküvés mélyen
belegyökerezett a katonaságba. — Fehér
kabát a hadseregben. A német
császár elrendelte, hogy a tisztek zárthelyi-
ségben teljesített szolgálatnál fehér kabátot
viseljenek. — Rio de Janeiroból
érkezett hírek szerint az ideiglenes kormány
az általános választások előtt tizezer fővel
akarja szaporítani a hadsereget. — Au-
gusztus császárné nyakéke. Au-
gusztus császárné II. Vilmos császár nejeének
hagyományozta több millió márkára becsült
nyakékét, melyek ezental a korona-ékszerek
részét fogják képezni. A gyöngyök, melyek-
ből a nyakék áll, valóban bámulatosak, mind-
azonáltal nem oly szépek, mint a cumberlandi
herceg birtokában lévő gyöngyök, melyekről
azt tartják, hogy a világ legszebb gyöngyei.
— Óriási hid Lindenthal Gusztáv ame-
rikai mérnök New-Yorkban a Hudson folyón
óriási hidat akar építeni, melynek költsége
40 millió dollár lenne, mit a kongresszussal
akar megzavartatni. A hid 7000 láb hosszú,

vezete a víz színétől dagálykor 140 láb ma-
gas, szélessége pedig 60 láb lenne, úgy hogy
rajta hat pár vasuti vágány elférne. Az óriási
alkotmányt négy sodronykötél tartaná. Egy-
egy kötélen 4 láb átmérőjű, egyenként 50,000
szál acél sodronyból áll. — Orosz kö-
zönművészet. Az oroszok annak, a ki nőül-
készül, a következő közmondást szokták figyel-
mébe ajánlani: Mielőtt háboruba mégy, egy-
szer imádkozzál; mielőtt tengerre szállsz,
kétszer imádkozzál, — de háromszor imádkoz-
zál, mielőtt megnősülsz. — Elpusztult
városok. Amerikából jelentik, hogy ott
megint egész vidéket pusztított el az árvíz.
Burke idáhoi várost, mely egy mély utban
épült, a legutóbbi lavinaomlás a szó legszo-
rosabb értelmében leseperte a földről. Szer-
encsére a lakosság jó előre elmenekült. Ore-
gonban és Portlandban a kereskedelem pang-
mert az utakat az árvíz 3 láb magasságban
elborította. Vheatland városát az árvíz tönkre-
tette s a környéken sok házi állat a víz-
be fult.

A nézőtérrel.

„Üres ház.”
A színház diszportása nagyokat sétál.
A csökönyös színházlátók közül is alig
jön egy-egy: a támlásszék-bérlő öreg ur, a
kirendelt tűzoltók, a rendőrségi napibiztos, a
földszintre, a felső páholyokba egy zónás
család nyoloz taggal, számos felsővel és négy
esernyővel, a leányok legyezőkkel, mert bizo-
nyosan meleg lesz és bizonyosan jól fognak
mulatni. Még a középpályába jönnek majd
talán a második felvonások és az alsó páholy
bérlői nem maradnak el hét óra után öt perc-
ezel semmi esetre, három páholy itt is meg-
telik.
A biletvásárlók azonban késnek — kés-
nek. A délután nem fogyott el egy is, hacsak
a karzati pénztár nem csinál jó üzletet.
Hopp! Egy ur. Egyenesen neki a pénz-
tárnak.
— Parancsol?
— Páholy — — —
— Van, kérem szépen.
— Milyen?
— Alsó, közép és felső. Parancsol jobbra
vagy balra?
— Támlásszék?
— Van, kérem.
— A szélén?
— Mindenik sorban, mindenik szélén.
— Zártszék?
— Szolgálatára, akármelyik sorban.
— Hisz akkor üres a színház.
— Hát kérem — — —
— Már csak nem nézek üres házat!
— És eltrappol.
Csendben kiadatik a szinpadon az uta-
sítás:
— Mit bámulnak kérem a függőnyél?
— nincs a nézőtérben senki De azért tessék
ügyelni, helyre, mindjárt kezdjük.
Hangosan csapódnak, de ritkán, a néző-
tér ajtói. Már heten vannak a zártszékés zón-
nézőközönséggel együtt, mely meghúzódik az
utolsó sorokban és nagy örömmel nézi, hogy
milyen kicsi a publikum. (Persze, mert ő nem
játsszik.) A színház páholyokból is ily véle-
ménynyel mosolyognak le a prima-művésznők,
kiknek a mai darabhoz nincs közük.
Mindenkinek nézi, hogy milyen furcsa sötét
a páholyok belseje, és hogy a zártszék ül-
éseknél mennyire látszanak a hátai.
A zenekar, karmester nélkül, találmra
rákezd a perzsa marsot s az öt karzat néző
egy csoportban találgatja, hogy vajon fizetnek
ezeknek azért a mért muzsikálnak, vagy sem.
Betelik zengéssel a ház, a keleti dala-
mok nhanjai szétoszlanak a levegőben s a föld-
szinti állóhely szentül hiszi, hogy most kétszer
annyit hall, mint máskor.
Aladár ur a legsikkesebb fiu, ki csak
azért jön, mert Margiték is ezt a bérletet
tartják, behozza ezuttal a felsőjét is a táml-
lásszékbe. Jókedűen néz körül, kevesen van-
nak, ma mindenki látni fogja őt és szabadon
henczeget. Leül a szélső támlásszékra, ka-
bátját a másik ülőhelyre teszi, a kalapját a
harmadikra, az esernyőt a háta megett levő
sorba fekteti hosszában s a látó-tartóját a
korlátára rakja. Esetleg, ha jön valaki még,
majd elül más helyre, vagy létszen lovagias
scena.
Az Aladár ur „ideál-páholya” is befo-
gadta bérlőit. Margitnak nem tetszik a ki-
csiny közönség, azonban beletörődik a dolog
állásába és Aladár urnak ma szokottnál több
mosoly jut.
A zóna-család a felső páholyban csodál-
kozik, hogy kevesen vannak, pedig minő szép
előadást hirdettek. Ők még sohasem látták
ezt a darabot.
Az apó fiatal korában adták ugyan Pes-
ten, de apónak akkor más dolga volt, még
most is emlékszik... egy szöke asszony thea-
estélye... erről azonban nem tartozik a csalá-
dának számolni. Hogy csak egyszer adták
Pesten, hát nem nézhette meg máskor.
A függőny nyugodtan felgördül.
Mintha egy nagy sobajtás hangzanék
végig a nézőtérben. Valaki ásitott. Jó ked-
vel nevetik. Aztán egy zártszék csapódott
le. Mindenféle rosz ornamentsel kezdődik ez
az este.
Mégis a szinpadra sorra jönnek ki a sze-
replők. Harcosok villogó sisakban, csörgő
karddal, négyen. A „hadsereg” esküt fogad a
vezérnek. Valaki nevet. De az eskü azért
letétetik. Mérsékelt görögűz. Az első felvo-
nás vége.

Itt-ott költözködnek már a nézőtérben. A
negyedik soros támlásszék átmege az alsóba,
az öt karzati ingyenes lecsúszó ülőökök
ra s tanakodni kezd, vajlon minden felvonás
után lesz e illumináció. Összesen akkor hat-
tot látnak.
A szünet kicsi. Aladár ur megteszi a
visitett és ott marad a következő felvonásra
is; most minden szabad.
Az első felvonás után a harmadik kö-
vetkezik. A második kevésbé érdekes, hát
kihagyták. Egy harcos elmondja a helyett,
hogy: „Vesztett csata, bukkott vezér!”
Aztán elpanaszolja a szép Rozalinda a
történetét. Jegyese volt a vezérnek, az meg
elhagyta.
E miatt bühödött, e miatt vesztette el
a csatát. Hát ő most meghal.
— Ne haljon meg, — véli a karzat —
mert akkor vége a darabnak.
— Haljon meg, — gondolja a földszin
és a páholy — hogy legyen vége a darabnak.
Rozalinda engedelmeskedik a többségnek
és a felvonás végén meghal. Hálából kihívják.
A karzat csodálkozik: Rozalinda meghalt s
mégis itt van, hajtogatja magát, így hát mégis
lesz még tolytatása.
És csakugyan lesz, de kevesen kíváncsiak
reá. Egyen-egyen elmennek.
Még egyszer előjött a vezér s Rozalind-
át nagy diszszel eltemették a következő fel-
vonásban.
A vezér aztán csatát nyert az utolsó
felvonásban, azonban győzelme mellett boldog-
talan, mert jegyese sirja fölött nem zöldül ki
a virág, mit ő íltetett. Ez utóbbi dolgokról
már alig néhányan tudnak s csekély zajjal
távozik a közönség az „üres házból”, hol öt
percz múlva már sötét van.
— — — Az irodában tanácskoznak.
Vonzani kellene a közönséget.
Hogyan? Minő eszközzel?
Az egyik fontos indítványt tesz: Ismer-
tetni kelleni a szinlapokon az előadások je-
lentőségét, mint azt 1800. márcziusában tette
a kolozsvári színtársulat, Debreczenben
ben való időzése alatt.
Ime a miata a Benyovszky Móricz elő-
adásról:
„Ez a játék ama nevezetes hazánkfia, Be-
nyovszky Móricznak valóságos története, melyet
a nagyhírű Kotzebe öltöztetvén theatralis színbe,
mindenütt nagy kedveltséget aratott. Mi is arra
fogjuk tehetőségünket fordítani, hogy annak fel-
adásával érdemes nézőink tetszését kiérdemeljük.
Ezen játék élő bizonyossága annak, hogy a magyar
ott is trucezol a veszedelmeken, hol a másik
elcsüggednek. Ez az a magyar hazánkfia, a ki
legelőbbin tette meg ama merész utat és színt-
re lehetetlennek látszó próbát, hogy a jeges
tengeren keresztül menjen, ki végre Madagasker
királya lett. Mi fáradságainkat nem fogjuk ki-
mélteni, hogy ezen játékot a maga méltóságában
előadhassuk s igyekeztünk mindazon ittökötet,
melyet gróf Benyovszky a muzsikák ellen vezér-
lett, ábrázolni, mind az ő hajón való elindulását
a játék végén, a hol a hajó egészen illuminálva
van s a hajósoknak öröm éneklési között fog a
tengerre evezni.”
Az indítvány szeriuti hirdetés elvben
elfogadtatott s a szinlap szerkesztő utasítá-
tott, hogy azon napokon, mikor üres háza
van kilátás, az előadást hirdető cédulák fölé
kellő díshymusz nyomassék a szinre kerülő
darabról.
Színház.
Tegnap Balassa jutalomjátékául a
„Börögér” került szinre elég szép számú
közönség előtt — bárha a jutalmazott tehet-
sége egész tele házat is megérdemelt volna.
A jutalmazottat első kiléptekor tapsviharral
fogadták, a szinórpádlásról pedig egy szép
koszoru bocsátottak le, melynek legszebb ba-
bérlevele volt az útpécésesi levél. Az előadás
jó menetű volt, s a jutalmazotton kívül főleg
Somlóné és Kopácsy Juliska voltak
élénk tüntetések tárgyai. Enekszámuk leg-
többjét viharos tapsokkal uráztatták meg.
Kopácsy Juliska kisasszony a Kossuth
nóta átértett előadásával keltett frenetikus
tetszészajt — melynek előidézéséhez — szép
énekén kívül még fényes dísmagyar toilleit
is hozzájárult — melyben igazán nagyon ked-
vesen nézett ki.
Holnap Hatvani Ede jutalomjátékára:
„Az üdvöske” fog szinrekerülni. Hatva-
nának ritkán nyilik alkalma tehetsége teljes-
ségét közönségünk előtt bemutatni, mert ritkán
jut az ő igazi szerepeire. És anyai minden-
féle kis szerepet játszatnak vele, hogy a
közönség egy része mely csak kis szerepekben
látta, azt is hihetné, hogy valami kezdő zín-
nésszel van dolga.
Pedig sokkal ismertebbnév mintsem
azok gondolják. A budapesti népszínháznál s
a kolozsvári nemzeti színháznál is évekig szer-
zódott volt — s énekelte az elsőrangú ba-
riton — szerepeket. — Szóval nem kezdővel
van dolgunk — hanem olyan színésszel, aki
mint erről holnap nagy szerepét mindenki
meg fog győződhetni — nem buzdításul, de
elismerésül nagyon megérdemelné a közönség
mennél nagyobb mérvű pártfogását.
Az „Üdvöske” czimszerepét Kopácsy
Juliska kisasszony fogja játszani, ki közelebb
a Halmi társulatától Zomborból kapott meg-
hívást vendégszereplésekre.
Husarak.
Megállapítva s bejelentve 1890. február
12-től 19-ig.
28 kr. Rác Lajosnál Késes-utca 3439.
sz. alatt.

30 kr. Erdei Jánosnál Morgó-utca 527,
Mészana-utca 547. sz. alatt. Varga Imrénál
könyök-utca 574. sz. a. Libanteza 2061. sz. a.
Szentesi Jánosnál árok-utca 676. sz. a.
32 kr. Rác Györgynél Csapó-utca 2599
sz. a. Bódog Istvánnál Kututca 2323 sz. a.
Szentesi Jánosnál Tanító-utca 1392. sz. a.
34 kr. Rác Györgynél Vár-utca 358
sz. a. Kolb Jakabnál Pina utca 687 sz.
36 kr. Erdei Ferencz Csapó-utca
240 sz. a.
44 kr. a három izraelita mézár-
székben a piczon: — Minden többi bejeleu-
tett 2C mézárszékben pedig 1 kiló hus 40
krajczár.
Jegyzet ifju Ungvári András három széké-
ben 1 kiló hus nyomtaték nélkül 8
krral drágább.
Debreczen, 1890. febr. 11.

Teményárak a debreczeni piacon
1890. február 11-én

Egy m.-máza	felső, közép, alsó.
Buza	8.80 8.60 8.40
Kétezeres	8.00 7.75 7.50
Rozs	7.60 7.30 7.00
Arpa	6.50 6.40 6.30
Zab	7.60 7.40 7.20
100 kl. Tengeri	5.00 4.00 4.80
Köles	4.80 4.50 4.20
1 zsák Burgonya	1 20
100 kl. szalonna	43.00 42.00 41.00
100 kl. hajt	46.00 44.00 42.00

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.
Holnap, csütörtökön, 1890. február hó 13-án
páratlan bérletben
HATVANI EDE jutalomjátékául:
AZ ÜDVÖSKE.
Operette 3 felvonásban.
MŰSOR:
Péntek 14 én Hermani tragédia 1-szű.
Szombat 15. Koldusdiák (Elingger
jutalmára).
Felelős szerkesztő és kiadó lapfajdonos:
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Kerecz Vilmos.

Eladó szőlőskert.
A sétakertben
Kardos és Fabricius urak
nyaralói közt lévő
szőlőskert
valamint az ennek hátsó részén elterülő
9 kataszt. holdnyi akáczos erdő
kényelmes bejárattal az allee felől
parcellánként is eladó.
Értekezhetni alantirtnál.
Budaházy Albert.
Alkalmi
menyaszonyi ajándék tárgyak
legnagyobb választékban
Porcellán. Üveg, Chinaezüst.
Bronce és Majolika ujdonságok,
Ét-, kávé-, Tea- és Mosdókészletek,
Majolica és Terracota virágtartók
különbféle czélsz rü és hasznos
disztárgyak
és
Műipar czikkek.
Ditmar és Brünner-féle
Salonfüggő és asztali lámpák,
a legújabb
Villám és Meteor égőkkel
ugyszinte valódi
erfurti Makart csokrokat
ajánl szabott gyári árak mellett
KASZANYITZKY ENDRE
előbb
KUHINKA ISTVÁN K. Debreczen.
Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosanjesztette

„A DEBRECZENI ELLENŐR“

könyvkiadóhivatalában

megjelentek és kaphatók a következő könyvek.

Vértési Arnold összes munkái I—VII. vaskos diszkötés. Egy-egy kötet ára	2 frt 10 kr.	Vértési Arnold „Öngyilkosok“ elbeszélések ára 1 frt — kr.	
„7 kötet együtt	14 „ — „	Karczag Vilmos „Ma és mindig“ elbeszélések ára	1 „ 50 „
Gróf Vay Dániel „Magyarország története“ 3 vaskos diszkötet ára	7 „ — „	Karczag Vilmos „Szerető szívek“ elbeszélések ára	1 „ 20 „
Vértési Arnold „Páriák“ elbeszélés ára	1 „ — „	Karczag Vilmos „Macskák“ (történetké) ára 1 „ — „	
Vértési Arnold „A bojár leánya“ regény 2 köt. ára 2 „ — „		Molnár László „Egy kis város krónikája“ elbeszélések, ára	1 „ 20 „
Vértési Arnold „Fecskefészek“ regény 1 köt. ára 1 „ — „		Mátray Lajos „Fazekas Mihály élete és munkái“ ára	1 „ — „
Vértési Arnold „A jegyző kisasszony“ regény 1 kötet ára	1 „ — „	R. P. O. „Titkos szerelem“ regény 1 kötet ára — „ 80 „	
Vértési Arnold „A debreczeni diák“ regény 1 kötet ára	1 „ — „	Bugyi Sándor depr. talyigás kalandjai 1 kötet — „ 60 „	
Zolthay Lajos Tiszántúli egyházkerületi térképe vászonra huzva (leszállított ár)	1 „ 50 „		

Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR“

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt s három gyorsajtóval berendezett

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánljuk mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

községi és gyámi rovatos ivenk, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVÉDI ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

báli meghívók, névjegyek füzetek és könyvek

a legjutányosabb árakon állíttatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESÍTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

(B.)
kek székh
viselőház
ges csatár
rium költsé
ez alkalom
fognak vis
de megyék
a királyi tá
A kir
nak elvi két
a szóbeliség
modású bír
van már he
teljesen me
Ez ala
ben egyik
gása szerin
„az igazság
a királyi
elhelyezve,
és járásbíró
legnagyobb
sitva, hogy
az érdekelt
lye közelébe
költségek s
vizsgálatni.
lik, hogy a
letnek lehet
lettebb közle
rületnek lehet

+) Közöljük
közel barátja
támogatott olyan
meggyöngyözteti nek
ennek közléseivel
tunk állást foglalnak
vitáló vidékre ne
inkább azt akarjuk
szög érdekei ment
egyik székhelyétől.
Örömmel halljuk m
ladását, s örülni fog
táblája; magunkra
nézve azonban azt
reczen is legyen e

A „Debrecze

A be

lrt

A főszo
ményeket s ahoz
Váradi Pét
bele sem fogott
lassan kinyit az
egy mosolygó nő
fás, pityergő ha
háborgatja a vité
Ída volt. E
ködve s épen ez
elbájoslóvá, olyan
időben még a meny
megjelent, nem bu
nem huzott vállig
vonásait hazug s
szédítette a róla
környezetét — ha
ségével, dicsekedet
asszony, hogy süte
ha férjem uram
kell a szakácsné e
Váradi a mi
elvesztette minden
főszoigabiró eltűn
volna, a szerető f
menyei boldogság
szíve felét.

— No . . .
tisztelt főszoigabi
mes leány gyöngé
karok közül. Maj
gatja azt. Mi já
engedelmével szá
megrohanni az
vármege háza e
osdítjük!